

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentului pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Manifestul program al noului guvern și problema economică. — Spre o mai bună stare în agricultura românească. — Un bilanț. — Bilanțul unei întreprinderi sibiene prospere „Dacia Traiană” S. A. — Situația. — Mișcarea principalelor valori de bursă după statistica „Buletinului oficial al Bursei”. — Banca Șercaiana s. a., Șercaia: Concurs. — Banca Centrală pt. Industrie și Comerț, s. a., Cluj: Aviz. — *Bilanțuri*: Banca „Furnica”, S. A. Făgăraș. „Economul”, inst. de credit și econ., soc. anonimă în Cluj. Banca „Târnovana”, S. A. Târnova, jud. Caraș. „Banca Centrală Bănățană”, de Credit, Comerț și Industrie, s. p. a., în Timișoara. „Cordiana”, inst. de credit și econ., s. p. a. în Fojeldea.

Manifestul program al noului guvern și problema economică.

Noul guvern reprezintă o evoluție față de cel precedent. Deși la aparență el e numai o continuare, în fond înseamnă o încercare serioasă de permanentizare a unei noi stări și alfei politici; s'a găsit că formula care a fost experimentată timp de aproape un an de zile, poate fi o temelie pentru țara românească de mâine. Deocamdată experiența continuă și acest lucru îl confirmă configurația noului cabinet.

Se observă în primul loc o mai mare atenție dată problemelor economice, pe de altă parte prin înmulțirea cu un departament economic în plus, acel al inventarierii averilor statului și a unui sub-

secretariat nou, acel al cooperăției. Pe lângă aceasta, un economist cunoscut intră în guvern: dl V. Slăvescu, la unul dintre cele mai importante departamente pentru vremurile de azi, cel al înzestrării armatei.

În programul lansat, punctele principale în ordinea economică sunt:

- apărarea monedei naționale;
- intensificarea industriei;
- politica de credite;
- munca națională;
- extinderea culturii pământului;
- inventarierea averilor statului.

Moneta națională pare amenințată; cea mai bună dovadă este faptul că ea trebuie apărată. Dar sunt și alte argumente: speculațiile pe cari anumii intereseși au început să le facă asupra leului și cari au determinat o urcare excesivă a valurilor negociabile. Pe de altă parte excedentul exportului nostru asupra importului fiind foarte mic, cererile de plăți sunt superioare ofertelor.

„Unitatea de conducere realizată între Ministerul Finanțelor și Banca Națională, va contribui chiar să luptăm mai eficient pentru acest principiu al apărării monedei naționale, precum și pentru acela implicit al respectării situațiunii autonome a Institutului de Emisiune”.

O simplă observație. Dacă cineva are interes real să nu respecte situația autonomă a B. N. R., acela e chiar Mi-

nisterul de Finanțe. Deci o identitate de persoane între guvernatorul B. N. R. și Ministerul de Finanțe va duce neapărat la o știrbire chiar a acestei autonomii, care însă într'un regim de dirijare economică nu e chiar utilă. Deci știrbirea drepturilor statutare ale B. N. R. nu va aduce nici un prejudiciu real. Problema autonomiei e numai o chestie de principii.

Dar leitmotivul declarației program este înarmarea. E o necesitate; întâi pentru că suntem amenințați foarte serios și chiar și fără aceasta, azi toate țările se înarmează. De aceea: „pentru o cât mai bună apărare națională, va trebui ca politica de investițiuni ce urmează să fie făcută în acest scop să fie activată, acordând totdeauna un interes deosebit organizării industriei existente în vederea măririi potențialului ei”, „apoi: „asigurarea independenței noastre economice“.

Regimul minier va trebui modificat, „astfel explorări active vor fi începute în industria petrolului“ pe lângă simplificarea legiuirilor de până acum. Iarăși o mică observație. Pentru nevoile noastre proprii, extragem deja *prea mult* petrol, iar pentru nevoile altora e parcă păcat să ne irosim noi înșine o avuție, care va fi foarte bună și pentru generațiile cari vin.

Nu avem o conștientă exploatare a altor avuții, nu există o industrializare suficient de bună a materiilor prime pe cari le avem. Dar petrolul!

Politica de credit, e baza întregii activități economice. Aici mai mult decât oriunde am vrea să vedem realizate odată toate promisiunile guvernelor de până acum. „Apărarea pieței interne a capitalurilor, precum și alimentarea ei cu credit ieftin pentru satisfacerea necesităților de creațiune a întreprinderilor, bunurilor și valorilor“.

Modul de realizare al acestei politici de credite ieftine, acest guvern îl crede și mai mult posibil prin intermediul cooperativelor. Indiferent de ceea ce cred alții, am afirmat totdeauna că mișcarea cooperativă nu trebuie să fie o mișcare de sus în jos, ci de jos în sus. Pornită în mod invers, ea distruge spiritul de inițiativă, distruge inițiativa și

activitatea economică particulară. Așa cum se practică azi, nu afirm însă că e o formă care nu duce la anumite rezultate, dar nu e *cooperative*. E un instrument în mâna unei politici de economie dirijată, care vrea să controleze — și din punctul ei de vedere bine face — toate elementele vieții economice naționale. Dar încă odată, nu e cooperative — cel mult dictooperative.

Aceste declarații servesc la o lămurire a problemei creditului; se caută ca ea să fie rezolvată pe calea aproape exclusivă a intervenției statului. E de sigur o politică, care ar putea da rezultate bune, și cel dintâi este că limpește situația. Se va ști că instituțiile particulare de credit, vor avea o soartă din ce în ce mai grea, cu cât sunt mai mici.

„Eforturile făcute până acum pentru utilizarea personalului român în întreprinderile comerciale și industriale nu au atins scopul propus și vor trebui continuate“.

E o declarație deosebit de îndrăznească și tot atât de tragică. S'ar putea pune întrebarea, dacă „eforturile continuate“ nu au dus la rezultat, poate că însăși felul în care ele sunt îndreptate, au fost greșite. Iată un exemplu. S'a publicat o statistică a ocupațiilor actuale a 164 licențiași ai academiei comerciale din București din anul 1928. Dintre ei numai 4 (*patru*) sunt oameni, cari au o întreprindere economică proprie, abia 3 (*trei*) sunt funcționari la întreprinderi particulare, unde se poate presupune că ar avea un rol de inițiativă în câmpul economic. Tot restul de 157 trăiesc mai mult sau mai puțin în cărea statului sau ale caselor autonome.

Deci 7 la 164. Adecă 1 la 23 aceasta e proporția în care *cei mai bine pregătiți* teoretic pentru viața economică, intră efectiv în ea.

Primatul muncii naționale, va mai fi încă multă vreme — dacă nu se vor afla alte metode — un motiv de brodat pe el deziderate și promisiuni.

Pentru „cultura pământului se va căuta sporirea puterii de cumpărare a celor 15 milioane de plugari, care va ajuta potențialul economic al nației“. E într'adevăr necesar.

„Se va acorda o deosebită atenție extinderii și a altor culturi: plante textile, plante industriale, plante de nutreț“.

Dar tot grâul și porumbul rămân baza și pentru aceasta se va căuta „valorificarea rentabilă a grâului“.

În politica căilor de comunicație vom avea în sfârșit și drumurile din Basarabia, Munții Apuseni și Maramurăș. Dacă guvernele de până acum ar fi făcut toate drumurile promise prin Munții Apuseni, de mult nu ar mai fi loc acolo de semănat nici un fir de grâu, din cauza lor.

În sfârșit, ideea nouă a acestui regim și guvern: inventarierea avuțiilor statului. E o idee mult mai importantă decât apare ea la prima vedere. Nu se poate începe nimic, dar absolut nimic, fără cunoașterea dispozițiilor pe care ne putem baza. Dar ne trebuie mai mult: ne trebuie inventarierea avuțiilor națiunii întregi — nu numai a persoanei juridice de drept public, care e statul.

Și după aceasta, s'ar putea numai avea acel plan de lucru, un plan economic întins pe o perioadă de mai mulți sau mai puțini ani și care să pună în valoare avuțiile Țării, în măsura exclusivă a necesităților naționale ale unui stat adevărat românesc.

Dr. N. N. PETRA.

Spre o mai bună stare în agricultura românească.

Principiile fiziocrației — de acum două, trei secole — considerau agricultura ca singura activitate productivă, care merită atenție și sprijin.

Școlile economice de mai târziu au susținut încurajarea celorlalte ramuri de activitate economică, pentru a se putea ajunge la o mai bună stare.

Poate că și unii și alții aveau dreptate, fiindu-se seamă însă de specificul țării sau al ținutului respectiv.

Țările cu pământ mai fertil s'au dedicat agriculturii; cele bogate în minereuri au căutat să-și dezvolte o industrie cât mai înfloritoare; iar cele așezate pe țărmul mărilor au luat drumul comerțului, și așa mai departe.

Pământul ocupat de țara noastră a fost înzestrat dela natură cu cele mai diferite avuții.

Pe șesurile întinse și văile râurilor avem un pământ fertil, care produce tot felul de cereale, a căror calitate superioară este căutată și apreciată pe multe piețe străine.

Munții noștri sunt acoperiți de frumoasa poadoabă a pădurilor de brad, molift, etc. — este drept că în unele locuri distrusă de lăcomia oamenilor, — iar în sânul lor cuprind bogății imense de diferite metale, dela cele mai prețioase, ca aur, argint, până la cele mai utilizate în industrie, ca fier, cupru, aluminiu, etc., apoi depozite de petrol, cărbuni, etc.

Iar râurile ce brăzdează țara noastră în lung și în lat, ne oferă căi naturale și lesnicioase de comunicație, precum și o bogăție puțin exploatată până acum: peștele.

În primii ani după războiul mondial, se pare că bucuria și entuziasmul de-a ne vedea strânși cu toții la sânul patriei-mamă, ne-a derutat dela aprecierea justă și adecuată a măsurilor de ordin economic, ce trebuia să luăm pentru protejarea și încurajarea diferitelor ramuri de producție națională, în comparație cu importanța fiecăreia.

Numai astfel se pot explica unele măsuri de neglijare a celei mai importante ramuri de activitate a noastră — agricultura — de pe urma căreia își câștigă existența cam 80% din populația țării.

Pentru restul de 20% din locuitori — în trecut fie zis, că aceștia sunt în majoritate cetățeni de altă origine etnică, — am găsit mijloacele materiale suficiente, ca să-i sprijinim și să-i ajutăm efectiv.

Am căutat să ne creăm îndată o industrie la fel de puternică, ca în statele din Occident; am încercat să ne dezvoltăm un comerț egal cu al țărilor vechi în această activitate și ne-am sforțat să menținem un standard de viață intern scăzut, prin fixare de prețuri maximale la produsele agricole. Ba un rău mare ce ni l-am făcut singuri, a fost cauzat de punerea taxelor prohibiționiste la exportul cerealelor, astfel că ne-m pierdut majoritatea piețelor străine câștigate înainte de războiu.

Au trebuit grele sforțări și mari sacrificii în anii următori, ca să putem recâștiga debușeurile din străinătate, pentru produsele noastre agricole.

După criza anilor precedenți, asistăm astăzi tocmai la fenomenul invers:

În locul prețurilor maximale din agricultură, se fixează acum prețuri minimale sub care nu se pot vinde produsele în interiorul țării.

Iar locul taxelor prohibiționiste, l-au luat primele de încurajarea exportului, cari au atins suma de 10.000 Lei și chiar 13.000 Lei la vagonul de grâu, exportat.

Rezultatele obținute prin încurajarea valorificării directe a produselor brute ale agriculturii, n'au dat roadele așteptate.

Măsurile parțiale și unilaterale de protejare a unei clase sociale, se fac întotdeauna în dauna restului de cetățeni. De aceea s'a căutat o măsură generală pentru sprijinirea activității de bază a țării noastre — agricultura — și s'a ajuns la soluția conlucrării ei cu celelalte ramuri de activitate economică, industrializându-se cerealele și punându-se în comerț sub această formă.

În loc să desfacem produsele agricole în stare naturală, brută, mai bine să le transformăm întâi în fabricate — să le „innobilăm“ cum se zice în limbajul economic și apoi să le vindem.

Recolta bogată de cereale din anul trecut, ne-a dat o producție totală de circa 1.260.000 vagoane de grâu, porumb, orz, ovăș și secară, din care s'ar putea exporta cam o treime, aducând în balanța comercială a țării noastre, o sumă de aproximativ 10 miliarde Lei.

Dar pe piața internațională, concurența la cereale este foarte pronunțată, astfel că trebuie să recurgem la mijloace de dumping, pentru a ne putea valorifica recolta noastră. Pe când, dacă o bună parte din această producție ar fi prelucrată, industrializată, „innobilată“, nu numai că am obține prețuri cu mult mai mari, dar am găsi mai ușor și debușuri suficiente.

Este interesant de amintit aici, că pe când cerealele noastre nu se pot exporta decât cu multe sacrificii, industria românească a conservelor nu poate satisface toate comenzile primite din țările industriale ale Occidentului. Iar morile din Europa Centrală — mai ales din fosta Austrie — prelucreează și revând cu câștiguri frumoase, grânele românești.

Intregirea agriculturii cu creșterea vitelor ar fi primul pas de făcut și cel mai ușor. Să nu se mai exporte cereale ieftine în stare naturală, ci sub formă de carne, care este foarte căutată pe piețele industriale și pentru al cărui export este actualmente o conjunctură favorabilă.

Apoi al doilea pas de făcut ar fi industrializarea propriu zisă a tuturor produselor derivate din agricultură. Adică și carnea să fie transformată în conserve, care se păstrează mai bine și se transportă cu mai multă ușurință.

Exemple similare s'ar putea adăuga cât de multe, însă ne mărginim la unul singur, dorind numai a evidenția mersul, filiera procesului de industrializare al produselor agricole.

Din partea Statului s'a luat inițiativa sprijinului oficial, prin crearea Băncii pentru industrializarea și valorificarea produselor agricole. Ar fi bine ca dela Stat să nu ne așteptăm la remedii, ci inițiativa luată de el să servească numai ca exemplu particularilor, în sprijinirea acestui ram de activitate economică.

Însă agricultura noastră nu poate păși masiv în direcția industrializării produselor sale, căci este anemiată din cauza lipsei de capital și credit.

Capitalul băncilor particulare românești, cu toată dorința de a o ajuta, este silit să se ferească de agricultură, din cauza piedicilor puse de legile noastre, cari n'au putut „crea pe cale legislativă o punte de trecere dela situația de imobilizare a mijloacelor de asigurare și garanție în favoarea datorilor agricole supuse legii conversiunii, la o nouă perioadă de activitate prin acordarea de noi împrumuturi chiar și acelor țărani cari mai au încă necomplet lichidate obligațiunile din conversiune“ („cum afirmă referatul din 14 Ianuarie a. c. al „Solidarității“ băncilor ardeleni).

Pe lângă capital și credit mai este necesar un sistem economic bine coordonat pentru cooperarea diferitelor ramuri de activitate, cari ar conlucra la industrializarea produselor agricole.

Când vedem multiplele sacrificii făcute de țările industriale, pentru a-și câștiga o autarhie cât mai completă, prin sprijinirea agriculturii; trebuie să ne concentrăm și noi — țară agricolă — toate sforțările, spre o industrializare agricolă cât mai deplină, care să ne asigure independența economică și bunăstarea generală.

L. B.

Bilanțul unei întreprinderi sibiene prospere „Dacia Traiană“, S. A.

După cum vedem, începând cu anul acesta societatea „Dacia Traiană“ ne prezintă pentru al 18-lea exercițiu un bilanț cu modificări în numirea și dispozitivul conturilor. E un bilanț inteligent întocmit. S'a încercat o ameliorare a contabilității acestei întreprinderi, semn îmbucurător pentru societate, cât și pentru acționari. De ce nu s'a încercat acest lucru mai de vreme ?

Din bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1938 vedem, că fondul de rulment al acestei societăți cu trei ramuri de activitate: librărie, tipografie și legătorie de cărți a fost de Lei 1.716.267.— E bine că la imobilizări s'a specificat cât fac Mașinile, Literile și Unelte. De asemenea ar fi fost de dorit să se poată vedea la postul din pasiv Creditori cu Lei 3.177.650.— cât revine Furnizorilor și eventual vreunei Bănci cu care lucrează întreprinderea.

În privința numărării în Cassă, Lei 105.115.— față de Lei 40.858.— pe 1937, s'a făcut un pas înainte.

Sporul imobilizărilor pe 1938 de Lei 427.008.— din activ s'ar compensa și justifica prin sporul din pasiv a Fondului de amortiment al Mașinilor, Literilor și Uneltelor, care a fost dotat cu circa Lei 145.000.— și prin profitul net mai mare ca în 1937 cu Lei 46.582.— adevărat Lei 282.436.— (la un capital de Lei 2 milioane), ceea ce înseamnă că dacă s'au

făcut investiții noi, acestea n'au rămas neproductive. N'am făcut o comparație a contului Mărfuri pe ultimii doi ani, deoarece în activul bilanțului pe 1937 conturile valorilor realizabile sunt confuze. Mărfurile pe 1938 figurează cu Lei 1.801.600.—

Față de actualele împrejurări economice societatea „Dacia Traiană“, prezintă un bilanț bun și cu profit frumos. E vorba de o întreprindere românească în plină ascensiune și care trebuie să se bucure și în viitor de încredere și sprijin.

Notăm în treacăt că „Dacia Traiană“ și-a făcut o specialitate în lucrările tipografice interesând instituțiile de bancă. De altfel a devenit furnizoarea majorității băncilor din sudul Ardealului.

B.

Un bilanț

În ziare a apărut de curând un bilanț: acela al societății Leonida, din București. Datele lui sunt deosebit de interesante și arată o stare de lucruri care nu poate fi în nici un caz cea normală. Atunci când întreprinderile economice arată o scădere a beneficiilor lumea vorbește de criză, dar când beneficiile sunt disproporționat de mari, de ce poate fi vorba?

Societatea Leonida are un capital de 160.000.000 Lei, se ocupă cu cumpărări și vânzări de mașini, are ateliere de reparații și garaje, și arată un beneficiu net de 78.006.042.— E un beneficiu arătat de o societate comercială, care nu are instalații de amortizat nici riscuri mari industriale.

Ni se pare că acest beneficiu seamănă cu o exploatare, fie a clienților, fie a unor condițiuni excepționale din punct de vedere vamal sau monetar. Un dezechilibru există în orice caz aici.

Banca Șercaiana, s. a., Șercaia.

CONCURS

Banca Șercaiana, s. a., Șercaia, publică concurs pentru ocuparea unui post de contabil. Dela concurenți să cere să fie absolvenți a unei școli superioare de comerț și praxă de bancă.

Banca Centrală pt. Industrie și Comerț, s. a., Cluj.

AVIZ

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, s. a., Cluj, str. Regina Maria Nr. 1, angajează practicant. Se pretinde absolvirea unei școli comerciale sau li-

cența unei Academii comerciale, precum și dovedirea satisfacerii obligamentelor militare. Ofertele scrise cu mâna proprie a petentului, precum și actele doveditoare și referințele se vor înainta la sediul central Cluj.

Situația.

La instalarea la Ministerul Finanțelor a D-lui Ministru M. Constantinescu, D-sa a făcut între altele următoarea declarație categorică:

„În ce privește angajamentele interne de orice natură ale statului, salarii, pensii, furnizori de tot felul, cupoanele rentelor interne și de oricare altele, toate angajamentele trebuiesc onorate la timp, ordinea în finanțe, respectul obligațiilor și al scadențelor, fiind baza moralei și a ordinii publice în stat“.

Greutățile enorme impuse de înarmare, lipsurile enorme de cari ne resimțim la tot pasul, în sensul declarațiilor de mai sus, vor putea fi învinse mai cu ușurință și mai repede.

Bursa nu este slabă. Pentru mișcări generale nu are putere.

Approape zilnic se caută posibilități de joc izolat la câte-o singură valoare.

S'a introdus la cotă Soc. de Telefoane. Cursul a început în târgul liber încă din luna trecută dela 525 atingând Lei 760 pentru neoptate, primul curs la cota oficială a fost 640 pentru acțiuni optate ex scont de cupon. Azi oscilează între 665—680. Are mișcare intensă.

Mica în vederea cuponului prezintă interes. Variaza între 1670—1695, neputând atinge cursul de 1700.

Clădirea Românească a făcut carieră, urcându-se în scurt timp dela 300 la 375.

Letea fermă la 1030—40.

S. T. B. neglijată.

Reșița este unica hârtie industrială fără putere.

Toate bancarele în ultimele două săptămâni au fost complet neglijate.

Petroliferele: puțin susținute. Creditul Minier spre surprindere generală în ultima săptămână a sălțat dela 247 la 290 Lei. Se zice, că ar fi cedat germanilor instalațiile de distribuție din Viena și München pentru o sumă importantă. Rentele au avut urcări apreciabile.

Dela 30/l. până azi: Stabilizarea a mers dela 63¹/₄ la 66, Desvoltarea dela 62¹/₄ la 66, Expropierea dela 59¹/₂ la 61¹/₂, Londra 922,4%₀ dela 24¹/₂ la 27%₀.

București.

REMIZIER.

Mișcarea principalelor valori de bursă după statistica „Buletinului oficial al bursei“.

	Anul 1937			Anul 1938			Ianuarie 1939	
	CURS			CURS			CURS	
	mare	mic	mediu	mare	mic	mediu	mare	mic
BANCARE.								
Banca Națională	5450	4500	4778	5800	4800	5188	5450	5300
Banca Românească	630	378	495	645	500	566	648	600
Credit Industrial	790	600	685	845	630	746	865	800
PETROLIFERE.								
Astra Română	1635	900	1368	1136	750	951	1000	935
Steaua Română	745	423	596	455	315	379	365	335
Creditul Minier	383	270	329	309	235	277	255	238
IRDP.	107	80	99	91	63	78	75	70
Redevența	315	165	230	275	170	221	204	185
Concordia	545	500	659	634	429	516	585	525
INDUSTRIALE.								
Mica	1800	1280	1497	1585	1040	1385	1700	1575
Letea	960	760	853	1000	730	868	1035	970
Clădirea Rom.	312	238	271	335	255	299	350	320
Reșița	675	500	593	580	405	501	480	450
RENTE, OBLIG., FUNCiare.								
Renta 1919	65	50	58	73	56	66	73	71
„ 1920	66	50	58	72	57	66	71	69
„ 1922	64	45	55	66	57	62	62	61
„ 1933	63	43	56	67	54	63	67	64
„ 1935 3 ⁰ / ₀	40	25	33	45	34	41	44	43
„ Inzestrării	79	65	72	89	74	81	86	84
„ Stabilizării	64	36	43	65	38	55	66	62
„ Desvoltării	53	37	44	64	39	55	65	61
Urbane Buc. vechi 2 ¹ / ₂	36	26	30	41	30	37	41	39
„ „ noi 5 ⁰ / ₀	63	50	57	67	52	62	65	63
Rurale preschimb.				81	70	78	75	75
Județene 5 ⁰ / ₀	65	53	60	73	60	66	72	
VALUTE.								
Napoleoni	1230	1100		1960	1200		2470	1980
£ sterl. efect.	930	820		1500	1020		2000	1580
Dolari efect.	190	170		320	170		420	340

Examinând datele de mai sus vedem :

La Bancare o fermitate crescândă, datorită dividendelor sigure, ce le plătesc.

La petrolifere slăbiciune în general din cauza pieței și prețurilor slabe ale produselor, scăderii producției, iar la unele societăți și din cauză de deranjări interne.

Forajul, Speranța, Generala Petroliferă au plătit restituiri din Capital.

La Industriale fermitate, Singură Reșița care este neglijată. Mica aproape tot anul a fost cam uitată. Dela urcarea prețului aurului a fost vioi jucată. Se prevăd la Mica în scurt timp urcări simțitoare.

Rentele au avut urcări simțitoare. La valute exodul capitalurilor evreești a provocat urcări neașteptate.

*

Trei evenimente mari au provocat panică în bursă anul trecut: Venirea la putere a dlui Goga, Anschlussul Austriei și ocuparea Sudeților.

Printr'o politică fermă a B. N. R.-ului de a pune la dispoziția pieții capitaluri mari și ieftine pentru cumpărarea de rente, și prin intervenții directe — la început — cumpărând masiv efecte, piața efectelor a devenit permanent fermă, ceea ce a avut ca urmare refacerea imediată a cursurilor acțiunilor și recăpătarea siguranței în valorile bursiere.

București,

REMIZIER.

BANCA „FURNICA“, S. A., FĂGĂRAȘ.

Inscrisă în Reg. Bancar No. 41 din 13 Iulie 1934.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Băncii „FURNICA“, soc. anon. în Făgăraș, sunt invitați în Baza art. 26 din statute pe ziua de 11 Martie 1939, la ora 11 a. m. la

a LV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Făgăraș, în sala de ședințe a societății.

Dacă în ziua aceasta nu se întrunește numărul de acționari necesari pentru a lua deciziuni valabile, în conformitate cu art. 32 din statute, Domnii acționari sunt invitați la o nouă adunare generală ordinară, care se va ține în ziua de 18 Martie 1939, în același local, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori;
3. Aprobarea Bilanțului, Conturilor de ordine, Contul Profit și Pierdere și descărcarea Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori;
4. Impărțirea profitului net;
5. Stabilirea retribuțiilor, cenzorilor pe anul 1939;
6. Alegerea alor doi membrii în Consiliul de administrație pe termen de trei ani;
7. Completarea Consiliului de cenzori.

Făgăraș, la 8 Februarie 1939.

Consiliul de administrație.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin procură, în conformitate cu art. 28 din statute, trebuie să depună acțiunile lor trecute în registrele de acțiuni ale societății, precum și procurile legalizate cu cel puțin o zi înainte de adunarea generală la cassa societății din Făgăraș și Sighișoara, la „Albina“, institut de credit și de economii din Sibiu sau la „Olteana“, casă de economii, din Viștea de jos.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1938.				Pasiv.		
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Cassa: Numerar efectiv	1.427.623.—				Capital social			10.000.000.—
Disponibil la B. N. R.	444.355.—		1.871.978.—		Fond de rezervă :			
Disponibil la bănci: În țară			1.285.457.—		Rezervă legală	74.000.—		
Portofoliu de titluri :					Rezervă statutară	370.000.—		
Titluri românești cu venit fix :					Alte fonduri	2.500.000.—	2.944.000.—	
Efecte publice v. n. În portof.	807.500	V. R. în portof.	441.995.—		Fonduri de amortisment :			
Cu venit variabil :					Pentru creanțe dubioase		1.400.000.—	
Acțiuni cotate la bursă val. nom.	3.613.000		3.113.470.—		Diferențe de curs nerealizate la portof. de titluri : art. 32 al c.		1.332.508.—	
Acțiuni necot. la bursă val. nom.	939.000		118.190.—	3.673.655.—	Depuneri spre fructificare :			
Plasamentul fondului de rezervă : art. 13.					În țară :			
Efecte publice garantate 350.000	185.500.—		185.500.—		Nominative :			
Portofoliu de scont: Plătibil în țară :					Pe livrete de economii	16.490.865.—		
Cambii fără garanție	2.161.584.—				Depuneri vechi :			
Cambii garantate cu ipoteци	10.775.349.—		12.936.933.—		Reduse prin aranjament	13.620.942.—	30.111.807.—	
Debitori: Din țară :					Creditori			
Debitori fără garanții	679.512.—				Din țară		5.601.—	
Debitori garanțați cu ipoteци	725.580.—		1.405.092.—		Angajamente de reescont :			
Creanțe în conversiune, conf. legii din 7 Aprilie 1934. Cota redusă :					Curente la B. N. R. provenite din efecte scontate	2.602.500.—		
În portofoliu	20.659.495.—				În conversiune, cota redusă :			
Reesc. la B. N. R. și alte bănci	3.163.132.—		23.822.627.—		La B. N. R.	2.991.494.—		
Imobile: Pentru uzul propriu	2.760.000.—				La alte bănci	171.638.—	5.765.632.—	
Alte imobile	4.040.000.—		6.800.000.—		Dividende neridicate		46.477.—	
Mobilier:			150.000.—		Conturi diverse creditoare		431.690.—	
Conturi diverse debitoare			798.288.—		Conturi transitori		174.545.—	
			52.929.530.—		Beneficiu net :			
					Beneficiul anului curent		717.270.—	
							52.929.530.—	

Conturi de ordine.

	Lei	b.	Lei	b.	
Cauțiuni statutare	450.000.—			Deponenți de cauțiuni statutare	450.000.—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	32.289.481.—			Dep. de ipot., cesiuni, mărfuri în gaj și gar. div.	32.289.481.—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	3.785.044.—			Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	3.785.044.—
	36.524.525.—				36.524.525.—

„ECONOMUL“, inst. de credit și economii, soc. anonimă în Cluj.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1938						Pasiv			
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	
<i>Casa</i> : Numerar efectiv					823.688	—	Capital social			10.000.000	—
<i>Portof. de titluri</i> : Titluri rom. :							<i>Fonduri de rezervă</i> :				
In portof. : 1. Cu venit fix :							a) Rezervă legală			37.000	—
a) Efecte publice U. R. 1.953.300			698.753	—			b) Rezervă statutară			2.680.000	—
2. Cu venit variabil :							<i>Fonduri de amortisment</i> :				
b) Acțiuni cotate la bursă . . . U. R. 300.000			323.000	—			Pentru creanțe dubioase			700.000	—
c) Acțiuni necotate la bursă . . . U. R. 943.988			3.554	—	1.025.307	—	Diferența la curs nerealizat la portofoliul de titluri			333.343	—
Total : U. R. 2.297.280							Fond de pensii al funcționarilor			1.392.670	—
Plasamentul fondului de rezervă (Art. 13). Efecte publice garantate de stat : In portofoliu U. R. 32.000					22.080	—	<i>Depuneri spre fructificare</i> :				
<i>Portofoliu de scont</i> :							Din țară :				
Plătibil în țară : In portof. Reescontate.							1. Depuneri noi :				
a) Cambii fără garanții . . . 567.983	—		567.983	—			Nominative :				
b) Cambii gar. cu ipotecă . . . 643.844	—	2.573.600	3.217.444	—	3.785.427	—	Pe livrete de economie nominative : La vedere			416.376	—
Total : 1.211.827	—	2.573.600					2. Depuneri vechi :				
<i>Debitori</i> :							Reduse prin angajament			3.040.328	—
<i>Cambii de circulație primite</i> :							<i>Angajamente de reescont</i> :				
Din țară : In portofoliu :							In țară :				
a) Debitori fără garanție . . . 1.156.230	—	1.248.988	—				1. Curente :				
b) Debitori garant. cu ipot. . . . 35.770	—	35.770	—	1.284.758	—		La B. N. R.			2.573.600	—
Total : 1.192.000	—						2. In conversiune (cota redusă). a) La B. N. R.			2.269.100	—
Creanțe in Conversiune conform legii din 7 Aprilie 1934 (cota redusă). a) In portofoliu			8.651.913	—			b) La Alte bănci			454.500	—
b) Reescont. la B. N. R. și la alte bănci			2.723.600	—	11.375.513	—	Dividende neridicate			16.640	—
<i>Imobile</i> :							Conturi Diverse			868.832	—
a) Pentru uzul propriu			2.000.000	—			Conturi transitorii			55.620	—
b) Alte imobile			4.020.000	—	6.020.000	—	<i>Beneficiul net</i> :				
Conturi diverse			1.003.600	—	25.340.373	—	a) Reportat din anul precedent			50.000	—
							b) Beneficiul anului curent			452.364	—
										502.364	—
										25.340.373	—

Debit.		Conturi de ordine.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	1.197.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	1.197.000	—
<i>Cambii de circulațiune</i> :			Deponenți de cambii de circulațiune	1.192.000	—
In portofoliu	1.192.000	—	Deponenți de ipoteci	7.998.000	—
<i>Ipoteci</i> :			Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	5.540.916	—
In portofoliu	7.998.000	—	Creditori pentru titluri împrumutate	190.000	—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	5.540.916	—			
Debitori de titluri împrumutate	190.000	—			
	16.117.916	—			
				16.117.916	—

Debit.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1938.				Credit.		
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
<i>Cheltuieli de administrație</i> :					Report din benef. anului preced.		50.000	—
a) Salarii și indemnizații	438.300	—			<i>Dobânzi încasate</i> :			
b) Diverse	367.822	—	806.122	—	a) Dela portofoliu de scont		243.088	—
Impozite și taxe			186.915	—	b) Dela debitori		413.637	—
<i>Dobânzi plătite</i> :					Comisioane încasate		57.128	—
a) La depuneri	61.814	—			<i>Venitul portofoliului de titluri</i> :			
b) La Reescont	43.947	—	105.761	—	a) Din diferențe de curs realizate		110.234	—
<i>Amortismente</i> :					b) Din cupoane exigibile		125.111	—
Pierderi din aplic. legii de conv.			66.938	—	Venitul imobilelor		668.902	—
<i>Beneficiul net</i> :								
a) Reportat din anul precedent	50.000	—						
b) Beneficiul anului curent	452.364	—	502.364	—				
	1.668.100	—						
							1.668.100	—

Cluj, la 31 Decembrie 1938.

Iosif Orga m. p., director executiv, expert contabil.

Pentru contabilitate: Emil Birtolou m. p., expert contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Valentin Poruțiu m. p., preș.

Ion Agârbiceanu m. p.

Dr. Basil Bașiota m. p.

Dr. Dionisiu Pop m. p.

Dr. Cornel Bianu m. p.

Ioan Mihalca m. p.

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

CONSILIUL DE CENSORI:

Dr. Simion Tămașiu m. p., președinte.

Dr. Gheorghe Dragoș m. p., expert contabil.

Dr. Simion Nemeș m. p.

Dr. Liviu Pop m. p.

Valer Pascu m. p.

Banca „TARNOVANA“, S. A. Târnova, județul Caraș.

Registrul Bancar Nr. 13 din 19 August 1935.

CONVOCARE.

Conform art. 20 din statute Domnii acționari ai Băncii „TARNOVANA“, S. A., în Târnova, jud. Caraș, sunt invitați la

a XXXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Duminică, 2 Aprilie 1939, ora 2 p. m.*, în localul societății din Târnova.

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1938;
2. Raportul Censorilor;
3. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Censori;
4. Distribuirea beneficiului net;
5. Alegerea de nou a Consiliului de Administrație și a Comitetului de censori;
6. Modificarea statutelor;
7. Reconstituirea capitalului social.

Târnova, la 30 Ianuarie 1939.

Consiliul de administrație.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1938.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa : Numerar efectiv	27.731	—	Capital social	400.000	—
Titluri românești necotate	10.400	—	Fond de rezervă statutar	33.591	—
Debitori beneficiind de legea pentru lichidarea datoriilor agricole	539.442	—	Depuneri spre fructificare pe livrete	358.855	—
Imobile necesare comerțului propriu	50.000	—	Dividende neridicate	1.270	—
Mobilier	10.000	—	Beneficiu net	28.898	—
Conturi diverse	185.041	—			
	822.614	—		822.614	—

Conturi de ordine.

	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	255.500	—	Deponenți de cauțiuni statutare	255.000	—
Ipoteci și garanții diverse	550.000	—	Deponenți de ipoteci și garanții diverse	550.000	—
	805.500	—		805.500	—

Debit.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1938.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Interese la depuneri	10.418	—	Dobânzi încasate dela debitori	75.111	—
<i>Cheltueli de administrație :</i>			Diferențe de curs realizate	1.922	—
Salarii	16.250	—	Alte venituri	542	—
Diverse	12.291	—			
Impozite	9.718	—			
Beneficiu net	28.898	—			
	77.575	—		77.575	—

Târnova, la 31 Decembrie 1938.

Pentru contabilitate: ss. **Dimitrie Dihel**, contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. **Ioan F. Cercega**, președinte.
ss. **Constantin Ghejiu**.

ss. **Ioan Lința Pagu**.
ss. **Traian Păun**.

ss. **Ioan Dalea**
ss. **Rusalin Dalea**

Verificat și găsit în conformitate cu codul comercial și legea bancară.

COMITETUL DE CENSORI:

ss. **Ianăș Sfeteu**, președinte.
ss. **Petru Puichifă**.

ss. **Ianăș Pagu**.

ss. **Ioan Doina**.

ss. **Ioan Modor**.

ss. **Petru Păun**.

„Banca Centrală Bănăţană“

de Credit, Comerţ şi Industrie, s. p. a., în Timişoara

Inscr. în reg. bancar Nr. 43 din 11. I. 1935

CONVOCARE.

Domnii acţionari ai institutului „BANCA CENTRALĂ BĂNĂŢANĂ” de credit comerţ şi industrie, s. p. a., în Timişoara, sunt invitaţi conform art. 8 din statute pentru ziua de 17 Februarie 1939, ora 11 a. m. la

Adunarea generală ordinară

care se va ţine în localul de şedinţe al băncii din Timişoara, Bulev. Reg. Ferdinand Nr. 1/b.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 9 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 10 acţionari, cari să reprezinte cel puţin 150/0 din acţiile emise. La modificare de statute se cere în adun. gen. să fie reprezentate 1/3 din acţiile emise,

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de Administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Pierdere pe anul 1938 şi raportul Colegiului de censori;
3. Descărcarea Consiliului de Administraţie şi a colegiului de censori;
4. Distribuirea beneficiului net;
5. Stabilirea remuneraţiei pentru membrii Colegiului de censori pe anul 1939;
6. Fixarea jetoanelor de prezenţă pentru anul 1939;
7. Modificarea Art. 5, 15, 16, 26, 29, din statute;
8. Alegerea a 5—7 membrii în Consiliul de Administraţie;
9. Alegerea a 3 membrii în Colegiul de censori şi 3 membrii supleanţi.

Consiliul de Administraţie.

Timişoara, la 20 Ianuarie 1939.

Active.	Bilanţ încheiat la 31 Decembrie 1938		Pasive.	
	Lei		Lei	
Cassa: a) Numerar efectiv	758.361'—		Capital social	14,100.000'—
Portofoliul de titluri:			Fond de pensuni	180.396'—
a) Efecte publice (val. nom. Lei 76.500)	50.080'—		Fond de rezervă general	50.000'—
b) Titluri cotate la bursă (valoarea nominală Lei 199.000)	170.530'—		Fond pentru amortizarea pierderilor din conversiune şi creanţe dubioase	73.734'—
c) Titluri necotate la bursă (valoarea nominală Lei 649.500)	201.000'—		Depuneri spre fructificare pe termen	3,189.803'—
d) Efectele fondului de pensuni	340.000'—	761.610'—	Angajamente de reescont:	
Portofoliu de scont: I. Plătibil în ţară:			I. În ţară:	
a) Cambii cu giranţi şi garantate cu ipotecă	3,217.232'—		a) La Banca Naţ. a Rom.	318.989'—
b) Debitori: Din ţară	1,124.753'—		Conturi diverse	166.359'—
Debitori beneficiind de legea datoriilor agr. din 7 IV. 1934 (cota rămasă)	9,282.722'—		Poziţii transitoare	71.760'—
din cari Efecte în conversiune reescontate la B. N. R. (cota rămasă)	Lei 318.989'—		Profit net din anul 1938	501'212'—
Pierderi rezult. din aplic. legii lichid. dat. din 7 IV. 1934	1,599.081'—			
Imobile:				
a) Imobile necesare exercitării comerţului de bancă şi pentru locuinţele funcţionarilor	1.695.000'—			
Mobilier				
descrie				
Conturi diverse	213.494'—			
	18,652.253'—			18,652.253'—

Conturi de ordine

	Lei	Lei	
Cauţiuni statutare	1,500.000'—	Deponenţi de cauţiuni statutare	1,500.000'—
Ipoteci	20,209.000'—	Deponenţi de ipotecă şi garanţii diverse	20,209.000'—
	21,709.000'—		21,709.000'—

Contul Profit şi Pierdere

Debit	Lei	Credit	Lei
Cheltuieli de administraţie:		Dobânzi încassate:	
a) Salarii	348.425'—	a) Dela portofoliul de scont şi alţi debitori	981.862'—
b) Chirii	75.000'—	Venite dela portofoliul de titluri	34.276'—
c) Cheltuieli generele	152.148'—	Venite dela imobile clădite	157.419'—
Impozite şi taxe	96.772'—		
Profit net din anul 1938	501.212'—		
	1.173.557'—		1.173.557'—

Timişoara, la 31 Decembrie 1938

Valeriu Cârje, director

Pentru contabilitate: S. Nicoliciu, contabil autorizat

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Dr. L. Cigărean, preş. Cons. de Adm. Dr. O. Neagoe, vice-preşedinte Ing. L. Giurgiu Dr. L. Gabor
 Dr. C. Băran I. Guţu

Subsemnaţii censori am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele societăţii.

Timişoara, la 20 Ianuarie 1939.

Iuliu Ciugudeanu, expert-contabil

M. Zagaiceanu

R. Stanciu

„CORDIANA“, inst. de credit și econ., s. p. a. în Fofeldea.
Inscrisă în Reg. bancar Nr. 58 din 1935.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CORDIANA“, societate pe acții, se invită, conform §§-ilor 19 și 20 ai statutelor societății la

a XLI-a adunare generală ordinară

care se va ține în Fofeldea (localul institutului) *Duminecă, la 26 Martie 1939, după amiazi la 1 oră.*

O B I E C T E L E:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul anual al Consiliului de administrație și censori, bilanțul anului de gestiune 1937 și darea absolutorului;
3. Alegerea a 1 membru în Consiliul de Administrație cu mandat pe 5 ani;
4. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari în sensul §§-ilor, 22, 23, și 24 din statutele societății, voesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Vineri, 24 Martie 1939, la ora 6 p. m., la cassa institutului în Fofeldea, la institutul de credit și economii „Albina“ în Sibiu, sau la „Cassa de păstrare“, în Săliște.

Fofeldea, la 29 Ianuarie 1939.

Consiliul de administrație.

Activ.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1938.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa numerar efectiv	44.262	—	Capital social	500.000	—
Titluri românești cotate la bursă	20.000	—	Fond de rezervă legală	2.752	—
Titluri românești necotate la bursă	98.153	—	Fond cultural „Danil R. Cordescu“	56.000	—
Scont fără garanții	293.912	—	Fond de rezervă statutară	500.000	—
Debitori benef. de legea lichidării datoriilor agricole din 7 Aprilie 1934	1.746.467	—	Depuneri vechi	828.844	—
Pierderi din aplicarea legii conversiunii	80.348	—	Depuneri noi	320.326	—
Imobile necesare comerțului bancar	10.000	—	Creditori din țară	44.000	—
Mobilier	1	—	Dividende neridicate	13.631	—
	2.293.143	—	Interese transitoare	1.865	—
			Profit curat	25.725	—
				2.293.143	—

Conturi de ordine.

	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	16.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	16.000	—
	16.000	—		16.000	—

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate	77.144	—
a) Salare	32.000	—	Comisioane	25.703	—
b) Diverse	22.120	—	Venit din portofoliul de titluri	2.157	—
Impozite	8.911	—			
Dobânzi la depuneri	16.248	—			
Profit curat	25.725	—			
	105.004	—		105.004	—

Fofeldea, la 31 Decembrie 1938.

Ioan Maniu, casar-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

V. Bonea, președinte. N. Frâncu, expert-contabil. C. Bânda. N. Voicu. Petru Bibu. Petru Manuil. Cristea Ioan.

Examinând conturile prezente le-am verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea bancară.

Fofeldea, la 29 Ianuarie 1939.

COMITETUL DE CENSORI:

A Teașiu, președinte.

Tudor Stocheciu.

Petru Voicu.

Petru Băilă.

Octavian Bucur.